Európsky parlament
2014-2019

Dokument na schôdzu

B8-0331/2017

15.5.2017

NÁVRH UZNESENIA

predložený na základe vyhlásenia podpredsedníčky Komisie/vysokej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku

v súlade s článkom 123 ods. 2 rokovacieho poriadku

o stratégii EÚ pre Sýriu
(2017/2654(RSP))

Victor Boştinaru, Elena Valenciano, Knut Fleckenstein, Neena Gill
v mene skupiny S&D

B8-0331/2017

Uznesenie Európskeho parlamentu o stratégii EÚ pre Sýriu
(2017/2654(RSP))

Európsky parlament,

– so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia o Sýrii,

– so zreteľom na spoločné oznámenie podpredsedníčky Komisie/vysokej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku (PK/VP) a Komisie zo 14. marca 2017 s názvom Prvky stratégie EÚ pre Sýriu a závery Rady o Sýrii z 3. apríla 2017, ktoré spolu predstavujú novú stratégiu EÚ pre Sýriu,

– so zreteľom na konferenciu pod záštitou EÚ zo 4. – 5. apríla 2017 o konflikte v Sýrii a jeho vplyve na región a súvisiace vyhlásenie jej spolupredsedov,

– so zreteľom na vyhlásenie PK/VP v mene EÚ zo 6. apríla 2017 o údajnom chemickom útoku v meste Idlib (Sýria),

– so zreteľom na Ženevské komuniké z 30. júna 2012 a na rezolúciu Bezpečnostnej rady OSN č. 2254 (2015),

– so zreteľom na rezolúciu Bezpečnostnej rady OSN č. 1325 (2000) z 31. októbra 2000 o ženách a mieri a bezpečnosti,

– so zreteľom na rezolúciu Valného zhromaždenia OSN 71/248 z 19. decembra 2016 o medzinárodnom, nestrannom a nezávislom mechanizme na pomoc pri vyšetrovaní a stíhaní osôb zodpovedných za najzávažnejšie trestné činy podľa medzinárodného práva spáchané v Sýrskej arabskej republike od marca 2011,

– so zreteľom na článok 123 ods. 2 rokovacieho poriadku,

A. keďže EÚ opakovane vyhlásila, že sýrsky konflikt nie je možné vyriešiť vojensky a že neprijateľné utrpenie sýrskeho ľudu môže ukončiť len inkluzívna zmena pod sýrskym vedením;

B. keďže predseda Jean-Claude Juncker vo svojej správe o stave Únie zo septembra 2016 spomenul potrebu stratégie EÚ pre Sýriu; keďže v októbri Parlament vyzval PK/VP, aby zabezpečila, že nová stratégia pre Sýriu bude zameraná na uľahčenie politickej dohody v Sýrii vrátane nástrojov monitorovania a presadzovania práva s cieľom posilniť súlad so záväzkami prijatými v rámci medzinárodnej skupiny na podporu Sýrie (ISSG);

C. keďže cieľom stratégie EÚ pre Sýriu je načrtnúť, ako by mohla EÚ zohrávať výraznejšiu a účinnejšiu úlohu v prispievaní k trvalému politickému riešeniu situácie v Sýrii v existujúcom rámci OSN a podporovať obnovu v nadväznosti na uzatvorenie dohody potom, ako sa podarí spustiť proces dôveryhodnej zmeny; keďže úsilie o zmierenie by sa malo začať čo najskôr a malo by mať podporu zo strany EÚ s cieľom zaistiť dlhodobú stabilitu, hoci je jasné, že obnova môže začať až po dosiahnutí

politickej dohody; keďže zistenie pravdy, podpora zodpovednosti v prechodnom období, ako aj amnestie majú v tejto súvislosti zásadný význam;

D. keďže prímerie, ktoré začalo platiť 30. decembra 2016, sa nedodržiava a došlo k viacerým jeho porušeniam a vážnym incidentom, akým bol napríklad chemický útok v meste Chán Šajchún, ktorý pravdepodobne uskutočnil režim, a bombový útok na autobusy prepravujúce evakuantov z obliehaných miest v blízkosti Aleppa; keďže tieto útoky boli zamerané na množstvo civilistov vrátane detí, ktoré naďalej trpia v krutej občianskej vojne;

E. keďže ani mierové rokovania v Ženeve pod záštitou OSN, ani dodatočné rokovania v Astane, doteraz nepriniesli hmatateľné výsledky; keďže zástupcovia sýrskej opozície pozastavili svoju účasť na poslednom kole rokovaní v Astane na protest proti pokračovaniu náletov na oblasti kontrolované povstalcami a proti zapojeniu Iránu; keďže Rusko, Turecko a Irán podpísali Memorandum o vytvorení zón deeskalácie v Sýrii, ktoré sýrska opozícia odmietla;

F. keďže EÚ preukázala odhodlanie prispieť k zmierneniu humanitárnych dôsledkov konfliktu; keďže v rámci bruselskej konferencie venovanej podpore pre budúcnosť Sýrie a okolitého regiónu sa dosiala dohoda na celostnom prístupe k riešeniu sýrskej krízy a dodatočnej finančnej pomoci s cieľom reagovať na humanitárnu situáciu; keďže situácia v krajine ostáva naďalej kritické, pričom viac ako 13,5 milióna ľudí v Sýrii sa nachádza v stave núdze, z ktorých 4,7 milióna žije v obliehaných a ťažko prístupných oblastiach a 6,3 milióna ľudí je vysídlených v rámci krajiny;

1. víta stratégiu EÚ pre Sýriu a výsledok konferencie v Bruseli, ktorými sa zaistili finančné záväzky vo výške 5,6 miliardy EUR vrátane 1,3 miliardy EUR od EÚ, ktorá je najväčším prispievateľom v tejto kríze; naliehavo vyzýva všetky zúčastnené strany, aby plne dodržiavali svoje záväzky a pokračovali v podpore v budúcnosti;

2. je pevne presvedčený, že EÚ sa musí angažovať aktívnejšie a mobilizovať významný finančný príspevok na obdobie po skončení konfliktu, aby mohla zohrávať významnú úlohu v rokovacom úsilí v súčasnom dohodnutom rámci OSN a zabezpečiť politickú zmenu, vypracovať osobitnú politiku, ktorej cieľom bude zblížiť strany sporu, a zintenzívniť úsilie oblastiach, v ktorých Únia môže poskytnúť pridanú hodnotu;

3. podporuje jednotu, zvrchovanosť, územnú celistvosť a nezávislosť sýrskeho štátu a túžbu po demokratickej budúcnosti sýrskeho ľudu; oceňuje pokračujúce úsilie PK/VP o oslovenie hlavných aktérov v regióne s cieľom zabezpečiť politickú zmenu, zmierenie a obnovu po skončení konfliktu; opakuje svoje stanovisko, že politický proces pod vedením Sýrie, ktorý povedie k slobodným a spravodlivým voľbám, s podporou a pod dohľadom Organizácie spojených národov a vychádzajúci z novej ústavy, je jediným spôsobom na dosiahnutie mieru v tejto krajine;

4. naliehavo vyzýva všetky strany, aby dodržiavali prímerie, okamžite zastavili útoky na civilistov, a aby sa vyhli akýmkoľvek krokom, ktoré môžu mať negatívny vplyv na úsilie o dosiahnutie mieru;

5. čo najdôraznejšie odsudzuje brutálne činy a rozsiahle porušovanie ľudských práv a medzinárodného humanitárneho práva páchané režimom s podporou Ruska a

ozbrojených skupín podporovaných Iránom, ako aj porušovanie ľudských práv a medzinárodného humanitárneho práva páchané neštátnymi ozbrojenými skupinami, a to najmä ISIS/Dá'iš a ďalšími džihádistickými skupinami; opätovne vyzýva Bezpečnostnú radu OSN, aby postúpila tieto vojnové zločiny Medzinárodnému trestnému súdu, a zdôrazňuje svoj postoj, že voči všetkým, ktorí sú zodpovední za porušovanie medzinárodného humanitárneho práva a medzinárodného práva v oblasti ľudských práv, musí byť vyvodená zodpovednosť; vyzýva všetky štáty, aby v boji proti beztrestnosti uplatňovali zásadu univerzálnej jurisdikcie a víta kroky, ktoré v tomto smere urobili niektoré členské štáty EÚ;

6. bezpodmienečne odsudzuje všetky chemické útoky vrátane nedávnych v mesta Chán Šajchún a zdôrazňuje potrebu dôkladného, nestranného vyšetrovania a vyvodenia zodpovednosti; víta rozhodnutie Valného zhromaždenia OSN vytvoriť medzinárodný, nestranný a nezávislý mechanizmus na pomoc pri vyšetrovaní a stíhaní osôb zodpovedných za najzávažnejšie zločiny podľa medzinárodného práva spáchané v Sýrii od marca 2011; na druhej strane vyjadruje ľútosť nad tým, že Bezpečnostná rada OSN nedokázala kvôli ďalšiemu ruskému vetu prijať uznesenie, ktorým by sa odsúdil chemický útok na Chán Šajchún; zdôrazňuje povinnosť Sýrie dodržiavať odporúčania vyšetrovacej misie Organizácie pre zákaz chemických zbraní (OPCW) a spoločný vyšetrovací mechanizmus OPCW – OSN tým, že poskytne okamžitý a neobmedzený prístup do každej lokality a uzná právo na kontrolu každej z nich;

7. naliehа na Ruskú federáciu a Iránsku islamskú republiku, aby využili svoj vplyv na sýrsky režim a prinútili ho prijať a aktívne usilovať o rozumný kompromis, ktorým sa ukončí občianska vojna a vydláždi cesta k inkluzívnej a skutočnej zmene; vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby naďalej podporovali umiernenú opozíciu, identifikovali a izolovali radikalizované prvky a podporovali zmierenie; nabáda členov Najvyššieho rokovacieho výboru (HNC), aby sa naďalej angažovali v ženevských rozhovoroch pod záštitou OSN;

8. berie na vedomie nedávne Memorandum o vytvorení zón deeskalácie v Sýrii a podporuje úmysel posilniť prímerie, zastaviť lety letectva režimu nad zónami deeskalácie a vytvoriť podmienky pre prístup humanitárnej a lekárskej pomoci, návrat vysídlených civilistov do svojich domovov a obnovu poškodenej infraštruktúry; zdôrazňuje však obavy opozície, že dohoda by mohla viesť k vytvoreniu zón vplyvu a rozdeleniu Sýrie; zdôrazňuje dôležitosť odstránenia všetkých nejasností, pokiaľ ide o skupiny, ktoré nie sú viazané prímerím, a vyzýva všetky strany vrátane Turecka, aby zabezpečili, že memorandum neuľahčí útoky proti silám napojeným na umiernenú opozíciu alebo tým, ktorí bojujú na strane medzinárodnej koalície proti ISIL/Dá'iš; zdôrazňuje potrebu zaručiť medzinárodné monitorovanie uplatňovania memoranda a podporuje angažovanosť OSN vrátane monitorovania prístupu humanitárnej pomoci;

9. domnieva sa, že v stratégii EÚ sa mali preskúmať aj aspekty týkajúce sa boja proti ISIS/Dá'iš a ďalším skupinám na zozname teroristických organizácií so zameraním na základné politické a sociálno-ekonomické príčiny, ktoré napomohli šíreniu terorizmu, a identifikovať konkrétne opatrenia na ich riešenie; okrem toho sa domnieva, že sa mali vypracovať spôsoby, ktoré by prispeli k zachovaniu multietnického, multináboženského a multikonfesionálneho charakteru sýrskej spoločnosti;

10. pripomína, že rýchle zavedenie opatrení na budovanie dôvery (CBM) vrátane

neobmedzeného prístupu humanitárnych pracovníkov v rámci celej Sýrie, poskytovanie základných verejných služieb (elektriny, vody, zdravotnej starostlivosti), ukončenie obliehania všetkých miest a prepustenie väzňov a rukojemníkov má zásadný význam; víta dohodu medzi sýrskou vládou a skupinami rebelov na evakuácii štyroch obliehaných miest; naliehavo vyzýva všetky strany, aby podporili a uľahčili prijatie komplexnej dohody o CBM;

11. vyjadruje spokojnosť s tým, že úloha občianskej spoločnosti vrátane ženských organizácií bola uznaná ako zásadná súčasť trvalého riešenia; pripomína, že EÚ musí podporovať a uľahčovať primeranú účasť alebo konzultácie občianskej spoločnosti a žien v mierovom procese v súlade s komplexným prístupom EÚ k vykonávaniu rezolúcií Bezpečnostnej rady OSN č. 1325 a 1820 o ženách, mieri a bezpečnosti; trvá na tom, že ľudské práva žien je nutné zohľadniť v novej ústave Sýrie;

12. s poľutovaním konštatuje, že z hľadiska sociálneho a hospodárskeho rozvoja posunul ničivý občiansky konflikt krajinu desaťročia späť, pripravil milióny ľudí o prácu a uvrhol ich do chudoby, čo so sebou prinieslo výrazné zhoršenie služieb v oblasti zdravotníctva a vzdelávania, rozsiahle vysídlenie Sýrčanov a únik mozgov; zdôrazňuje preto význam zvýšenia nehumanitárnej pomoci zameranej na posilnenie odolnosti obyvateľov Sýrie a opätovného naštartovania hospodárstva; okrem toho sa domnieva, že hneď po skončení konfliktu by sa mali vytvoriť stimuly pre návrat kvalifikovaných sýrskych utečencov, ktorí by prispievali k úsiliu o obnovu;

13. plne podporuje cieľ zabezpečiť uskutočnenie iniciatívy „žiadna stratená generácia detí“ v Sýrii a regióne, a požaduje ďalšie úsilie o dosiahnutie cieľa, ktorým je zabezpečiť všetkým deťom utečencov a zraniteľným deťom v hostiteľských komunitách kvalitné vzdelávanie rovnako pre dievčatá a chlapcov; zdôrazňuje potrebu uznať často neformálne vzdelávanie v utečeneckých táboroch a podporovať psychologickú rehabilitáciu týchto traumatizovaných detí;

14. je presvedčený, že EÚ musí začať s vypracovaním konkrétneho plánu pre svoju účasť na obnove Sýrie a zamerať sa na inkluzívne, spoločné úsilie, do ktorého budú zapojené hlavné medzinárodné organizácie a finančné inštitúcie, ako aj regionálni a miestni aktéri; v tejto súvislosti podporuje politický dialóg PK/VP s hlavnými aktérmi z tohto regiónu v rámci regionálnej iniciatívy EÚ o budúcnosti Sýrie; zdôrazňuje však význam vlastnej zodpovednosti samotných Sýrčanov za proces obnovy po ukončení konfliktu;

15. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii, podpredsedníčke Komisie/vysokej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, vládam a parlamentom členských štátov EÚ, Organizácii Spojených národov, členom medzinárodnej skupiny na podporu Sýrie a všetkým stranám zapojeným do konfliktu.